

Lokal handling speglad i global kraft

– en betraktelse från IFLA World Library and Information Congress i Kuala Lumpur 2018

Av Victoria Lagerkvist.



Kuala Lumpur i augusti är klubbigt och myllrigt. Mellan lyxiga gallerior och slitna fasader rör sig under några dagar i augusti också över 3 500 biblioteksarbetare från över 110 länder. Jag tycker det känns mäktigt. På en bilfärd tillbaka från ett studiebesök på biblioteket i delstaten Selangor diskuterar jag feminism och hur det är att vara muslim i Sverige med en bibliotekarie från platsen vi just besökt. Tillbaka i Kuala Lumpur fastnar vi i bilköer och det går långsamt. Men i huvudet snurrar det snabbt av intrycken och mötena.

Med nya och gamla bekanta från Sverige växlar samtalen mellan hur förstå IFLA, vilka frukter vi har ätit och allas rätt att få vara vilka de är. I Malaysia är homosexualitet olagligt och det har inför kongressen pågått diskussioner om valet att förlägga kongressen just här. Ett bibliotek som fungerar som vallokal i Sverige tvingas samtidigt som IFLA pågått plocka ner Pride-information och [Karin Linder, svensk biblioteksförnings generalsekreterare, skriver om övertrampet och hur det svenska politiska läget kräver iskalla fötter och förmågan att göra klarsynta analyser.](#) På plats [presenterar Christer Edeholt Umeå stadsbiblioteks Regnbågsbiblioteket.](#) Jag tänker att jag också borde ha burit en pride-symbol på min namnskylt. Allt spelar roll.



Demokratiarbetet. Kampen för mänskliga rättigheter. Det känns denna sommar och höst angeläget i varje sekund, i varje andetag. Och det är med den ingången jag sicksackar runt på min allra första IFLA-kongress.

Temat är ”Transform Libraries, Transform Societies”. Lika närvarande är Agenda 2030 och bibliotekens roll för att vi som värld ska nå de globala målen. Jag preppar med kaffe och bananer. Under kongressen släpps också [IFLA Global Vision report](#) i sin helhet.

”A strong and united library field powering literate, informed and participative societies”. Det är visionen.

Genom delat lärande, kritiskt tänkande och öppna bibliotek kan vi omvandla idéer till demokratiska handlingar. Genom att göra kan vi finna nya idéer som stärker ett samhälle som är tryggt och tillgängligt för alla människor. Så tänker jag, men förstår också att det inte är så enkelt. På en session om biblioteket som trygg plats vänds och vrids på tanken om biblioteket som ”a safe space, a safe place”. Att säga att en plats är trygg är att skapa förväntningar. Så vad menar vi egentligen? För vem? Inte för alla visar sig tydligt. Det handlar om makt, privilegier och plats. Och konflikter. Det är hårt arbete göra tillgängliga bibliotek.

”Conclusion: Inner-city, public libraries are only as radical as the people who work in them” ([Leonee Ariel Derr](#))

Jag hamnar på många presentationer som handlar om inkludering och tillgänglighet. Jag gillar särskilt när [Anne Sieberns, German Institute for Human Rights, ger ett mänskliga rättigheter-perspektiv på universell design](#) och hur bibliotek både kan bidra till att implementera FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och använda konventionen som ett planeringsverktyg för den egna verksamheten. [Traci Engel Lesneski, MSR design, pratar om att se mellanrummen](#) och att inkluderande resultat förutsätter inkluderande processer.

Jag och mitt resesällskap Marika passar på att lite här och var sprida info och vykort om [vår satsning Språk, makt och skapande](#). I Språk, makt och skapande försöker vi bidra till en biblioteksutveckling som är inkluderande och reflekterande, men vi utforskar också berättelsen om biblioteket idag och i framtiden utifrån lokala och globala perspektiv. Därför har jag varit nyfiken på [IFLA World Map](#) ett bra tag och tar sikte på den session som handlar om att använda digitala verktyg som just IFLA World Map för att kommunicera biblioteket.

Sessionen handlar om storytelling och att mäta rätt saker. Tidigt slås det fast att när vi gör biblioteksverksamhet och när vi berättar om vad vi gör måste vi byta från biblioteksperspektivet till community-perspektivet. Community är svåröversatt men det handlar om gemenskaper och lokalsamhällen. Fokus är på att vi behöver förstå våra lokalsamhällen bättre och vi behöver hitta språk som gör att de som bestämmer bättre förstår vad vi uppnår och vilka värden och vilken samhällsutveckling biblioteken bidrar till.

Mer tid för lärandet och mindre kraft på att räkna antal. Vad lär sig människor när de kommer till biblioteket? Vad vill vi att människor lär sig? Vad händer efter att personen besökte biblioteket, lärde sig något eller fick hjälp med något? Hur

I detta behöver vi kommunicera värdet av bibliotek och fokusera mer på lärandet och mindre på att räkna antal. Vad lär sig människor när de kommer till biblioteket? Vad vill vi att människor lär sig? Vad händer efter att en människa besökte eller fick hjälpa med något på biblioteken? Hur möjliggör biblioteken för att människor kan stärka sin egenmakt?

Jag kan såklart inte låta bli. Jag vill alltid höra mer om Libraries without borders och slinker in när de [berättar om sin verksamhet och om Ideas Box](#). Ideas Box är portabla pop-up-bibliotek som möjliggör läsande, lek, skapande och lärande. I slutet av 2017 var 68,5 miljoner människor på flykt. 17 år är den genomsnittliga tid en flykting spenderar i ett flyktingläger. Ideas Box skapades som ett svar för att möjliggöra tillgång till information, kultur och utbildning för samhällen eller platser där det behövs allra mest. Det är mobilisering för en mer socialt hållbar värld på riktigt.

Sista dagen dricker jag en kopp välbryggd malaysisk kaffe på ett hippt och vänligt kafé innan jag och Marika letar upp en väggmålning som jag har läst om. Jag är uppe i varv och trött samtidigt. Jag slänger iväg några sista tweets från Kuala Lumpur och tänker på allt vi behöver göra och hur vi behöver göra det med gemensam kraft.